

Procés participatiu de la Llei de participació ciutadana

I sessió del grup motor

12 Juliol 2022

Generalitat de Catalunya
Departament d'Acció Exterior
i Govern Obert

Secretaria de Govern Obert

Ordre del dia

I. 10-10:15 Benvinguda als assistents i presentació de la sessió, informació sobre l'estat dels treballs preparatoris (consulta pública prèvia, estudi comparat i procés participatiu), a càrrec de Miquel Salvador, director general de Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica.

II. 10:15-10:30 Presentació dels membres del grup motor

III. 10:30-10:45 Elements del model de participació deliberativa i marc de referència, a càrrec de Laura Suñé, subdirectora general de Participació Ciutadana.

IV. 10:45-11:45: Treball en grups

V. 11:45-12:00 Plenari

VI. 12:00 Properes passes i cloenda

I. Estat de la qüestió

Una nova Llei de participació ciutadana...

- Centrada en l'àmbit de la **participació deliberativa**. La participació a través de referèndums, consultes no referendàries i eleccions seguirà regint-se per la normativa vigent.
- Que consolidi i posi en valor el **model** de participació deliberativa que fa anys que s'impulsa des de la Generalitat i des de la Xarxa de Governants Transparents.
- Amb els següents objectius:
 - Vincular la participació al concepte de govern obert.
 - Posar en valor la participació ciutadana, i contribuir a avançar cap al model de participació deliberativa de qualitat.
 - Establir un marc legislatiu clar que doti de seguretat jurídica.
 - Facilitar la innovació en les formes de participació.
 - Configurar un sistema de garanties que permeti assegurar la qualitat de les diferents modalitats de participació.
 - Aconseguir la inclusió de col·lectius que sovint queden fora de les modalitats de participació.
 - Incorporar a la normativa unes indicacions obertes però clarament orientades a la promoció del model de participació.

I. Estat de la qüestió

...elaborada comptant amb ciutadania i persones expertes:

- **ESTUDI JURÍDIC COMPARTAT**: Per tal de recollir exemples nacionals i internacionals que pugui servir de referència s'encarregarà un **estudi jurídic comparat sobre la regulació de la participació**. En tràmit de contractació.
- **CONSULTA PÚBLICA PRÈVIA**: Consulta preceptiva per contrastar amb la ciutadania les problemàtiques detectades que es volen resoldre amb la norma i explicar per què, des de l'Administració, es considera que l'opció de regular és l'òptima. La consulta es basa en una memòria d'avaluació preliminar que s'aprovarà per Acord de Govern. Un cop aprovada, es publicarà al portal participa.gencat.cat i romandrà activa al llarg de dos mesos.
- **PROCÉS PARTICIPATIU**: En paral·lel, s'obrirà un procés participatiu més ampli, per debatre amb agents clau les qüestions més rellevants del projecte normatiu. L'objectiu del grup motor, justament, és validar el marc de referència d'aquest procés.

II: El grup motor

Miquel Salvador	DG Participació, Processos Electorals i Qualitat Democràtica
Equip de la Subdirecció General de Participació Ciutadana	Laura Suñé, Manuel Gutiérrez, Andrea Conte, Jordi Pacheco i Josep Ramon Morera
Carola Castellà	Cap de Secció de Participació Ciutadana. Diputació de Barcelona
Ismael Peña	Director de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya (ex-director general de Participació Ciutadana)
Jaume Magre	Professor de Ciència Política UB, i Director de la Fundació Carles Pi i Sunyer.
Joaquim Brugué	Catedràtic de Ciència Política. UDG (ex-director general de Participació Ciutadana).
Jordi Giró	President de la Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya
Josep Lluís Martí	Professor de Filosofia del Dret. UPF
Manel Punsoda	Director de Serveis de Democràcia Activa. Ajuntament de Barcelona
Marc Majós	Consultor d'ÍNDIC, empresa especialista en participació ciutadana
Montse Ecija	Direcció General de Polítiques Ambientals i Medi Natural. Generalitat
Raul Serra	Coordinador de la Secretaria d'Atenció Sanitària i Participació
Rosa Borge	Profesora de los Estudios de Derecho y Ciencia Política. UOC.
Edurne Bagué	Consultora especialitzada
Jan Rañé	Responsable tècnic de transparència de l'ACM
Jordina Freixanet	Diputada a Parlament. Tinent d'Alcalde Regidora de Presidència. Ajuntament de Lleida
Marc Solé	Responsable Tècnic Comissió de Participació de la FMC.
Maria Carme Noguera	Coordinadora de Planificació Estratègica, Transformació Digital i Govern Obert. Ajuntament de Manlleu.
Montserrat Flores	Regidora de Participació, Ciutadania i Transparència. Ajuntament de Reus.
Najat Dahan Yeder	Tècnica de Gestió àrea de Participació. DG de Migracions, Refugi i Antiracisme
Anna Brunsó	Cap de la Secció de Participació Ciutadana, Bon Govern i Transparència. Diputació de Girona. (absent)
Carol Romero	Tècnica de l'Àrea de Coneixement i Tecnologia de Localret. Product owner del projecte Decidim (absent)
Jaume Grau	Membre d'Ecologistes en Acció (absent)
Neus Paris	Cap de l'Assessoria Jurídica Departament Exteriors i Govern Obert (absent)

II: Elements del model de participació deliberativa

El compromís polític amb la participació implica: Rellevància de les polítiques que s'obren a participació, predisposició al canvi, lideratge, disposició de recursos, informació, transparència i rendició de comptes, seguiment de la interlocució durant l'execució, l'avaluació i la redefinició de la política.

Les regles del joc consisteixen a determinar els objectius del debat, els eixos del debat, els límits del debat.

Una **bona planificació** de qualsevol modalitat implica terminis suficientment amplis, informació i comunicació suficients, previsió de totes les fases de participació calendaritzades, amb identificació dels agents clau a convocar i amb assignació de tasques i equips responsables.

Les modalitats participatives: han de permetre una deliberació de qualitat, han de permetre participar en condicions d'igualtat a perfils diversos, han de generar resultats útils per a la presa de decisions.

III: El marc de referència del procés participatiu

I: Plantejament general:

Tradicionalment ha mancat una definició explícita d'aquest model i han proliferat regulacions sobre les modalitats, segurament per aquesta manca de definició i perquè les modalitats participatives, donada la seva naturalesa procedimental, són més fàcils d'abordar des d'una perspectiva jurídica.

Aquestes previsions han tendit a reduir la participació a tràmits dins el procediment administratiu (exemple consulta pública prèvia) o a mecanismes encorsetats dels quals no es pot sortir fàcilment (exemple dificultats amb dur a terme assemblees ciutadanes), i ha fet posar el focus de la fiscalització jurídica en incompliments formals, i no pas en incompliments fonamentals, com ho podrien ser la manca de temps suficient per al debat, d'informació intel·ligible i contrastada i de retorn.

Així doncs, la manca de correspondència entre les previsions normatives actuals i el model de participació deliberativa que es vol impulsar des de la Generalitat, sovint no només no facilita, sinó que dificulta poder implementar aquest model.

D'altra banda, les principals mancances del model, no tenen a veure amb les modalitats participatives ni amb les metodologies, és a dir, amb qüestions tècniques, sinó més aviat amb el compromís polític cap a la participació ciutadana. I aquest repte, certament, és difícil d'abordar de forma normativa.

III: El marc de referència del procés participatiu

I. Plantejament general:

En aquest context, es proposa **posar el model de participació deliberativa al centre del debat**, i, a partir d'aquí, abordar col·lectivament el repte de trobar les propostes que caldria cobrir a nivell jurídic que permetrien avançar cap a aquest model i consolidar-lo sense perjudicar la naturalesa dinàmica, flexible i canviant que té i ha de tenir necessàriament qualsevol estratègia de participació ciutadana.

Preguntes clau: quins riscos detecteu en aquest plantejament i com els podríem minimitzar?

II. Eixos del debat:

Seguint doncs aquest plantejament, es proposa que els eixos del debat del procés participatiu coincideixin amb els elements de qualitat del model de participació: compromís polític, regles del joc, planificació i modalitats participatives. Afegim un eix “calaix de sastre” per a altres qüestions.

Preguntes clau: creieu que aquests eixos inclouen totes les qüestions que caldria abordar normativament? Si en manquen, quines són? Quines preguntes específiques podem plantejar als participants al voltant de cada eix?

III: El marc de referència

III. El mapa d'actors:

Perfil 1	Tècnics de participació del món local i de la Generalitat
Perfil 2	Regidors i alts càrrecs amb responsabilitats en l'àmbit de la participació
Perfil 3	Experts/ acadèmia
Perfil 4	Empreses dinamitzadores
Perfil 5	Societat civil organitzada
Perfil 6	Ciutadania

Preguntes clau: Trobeu a faltar algun perfil clau? Quin? Com es podria interpel·lar la ciutadania en general amb el calendari de treball?

III: El marc de referència

III el disseny del procés: El disseny del procés està encara pendent de tancar. Els condicionants són el calendari (s'ha desenvolupar de mitjans de setembre a mitjans de novembre) i el nombre de sessions en què comptem amb una dinamització externa, que són 10.

Preguntes clau: quines sessions creus que són imprescindibles? En quin format? Com descentralitzem el debat? Creus que les autogestionades poden tenir sentit? En quins fòrums?

IV: Treball en grups

Tot seguit, debatrem aquestes qüestions en grups més reduïts, durant una hora, per finalment compartir les principals conclusions conjuntament.

GRUP I:

Eduarne Bagué
Jan Rañé
Jordina Freixanet
Marc Solé
Maria Carme Noguer
Montserrat Flores
Najat Dahan Yeder

GRUP III:

Joaquim Brugué
Carola Castellà
Jordi Giró
Jaume Magre
Raul Serra

Feu clic aquí per afegir text

GRUP II:

Ismael Peña
Josep Lluís Martí
Manel Punsoda
Marc Majós
Rosa Borge
Montse Ecija

Bona feina!!!!

V: Plenari

Grup I:

Plantejament general	Eixos i preguntes clau	Mapa d'actors	Disseny del procés	Altres
<p>1. Tenir present la normativa que respecti l'autonomia local. Comptar en el disseny amb gent del món local dels pobles més petits.</p> <p>2. Que no hi hagi suficient compromís en les conclusions resultants del procés de participació.</p> <p>3. Abordar únicament la normativa de participació deliberativa i no tenir en compte la resta de formes de participació.</p>	<p>1. Participació al món local:</p> <p>1.1 Valorar quina participació o implicació hauran d'assumir les entitats supralocals en l'aplicació de la Llei.</p> <p>1.2 Com es preveu aplicar aquesta normativa a municipis petits (-5.000 hab.)?</p> <p>1.3 Les càrregues administratives i/o creació de nous òrgans/funcions poden esdevenir un desincentiu per impulsar processos</p> <p>2.El teixit social en processos deliberació ciutadana:</p> <p>2.1 Els processos de deliberació han de sorgir tan com sigui possible de la ciutadania organitzada. Orienta l'actuació cap a on anar, com treballar i abordar tb el procés participatiu i els</p>	<p>1. És important fomentar associacionisme i ciutadania organitzada per saltar de participació basada en stakeholders a l'organització de base més comunitària. Això permet tenir accés i de retruc més quòrum en la participació.</p>	<p>1. Baixa participació, per part de la ciutadania per manca de motivació/desconeixement.</p> <p>2. Fer de la llei de participació una qüestió rellevant per a la ciutadania, palpable i que la gent vegi que en té incidència.</p> <p>3. Com motivar a la ciutadania per participar en el procés?</p>	<p>1. La futura Llei s'hauria d'acompanyar d'un pla de treball que inclogui finançament/recursos pels ens locals, formació a tècnics i/o electes, etc.</p> <p>3.La debilitat risc del model es que es fomenti la deliberació sense enfortiment de certs xarxes/estructures arrelades i connectades a les necessitats.</p> <p>4. Una llei de participació deliberativa ens pot portar a una possible "burocratització" de la participació. Ens fixem més en el procés i en els terminis que en la participació com a tal.</p> <p>5. Incrementar la dispersió legislativa en matèria de participació. S'haurà de valorar possibles modificacions legislatives de normes vigents per "homogeneïtzar" la normativa, conceptes, etc.</p> <p>6. Plantejar el redactat de la proposta de llei de manera que sigui el més neutral possible per a que sigui més fàcil obtenir suports del major nombre de forces parlamentàries.</p>

V: Plenari

Grup II

Plantejament general	Exos i preguntes clau	Mapa d'actors	Disseny del procés	Altres
Problemàtica de separar estrictament l'àmbit de la democràcia deliberativa de mecanismes de participació directa.	<p>Capacitació dels responsables polítics</p> <p>Fatiga participativa</p> <p>Eix sobre l'element pedagògic de la participació, de l'aprenentatge, coresponsabilitat, possibilitat d'afegir apartat d'obligacions dels participants, parlar de coresponsabilitat, posar en valor, resultats agregats, potencial transformador</p> <p>Modalitats: previsió de la gestió cívica o comunitària d'equioaments.</p> <p>Altres modalitats: habilitar la possibilitats, mutchfunding cogestió, gestió cívica,...</p> <p>Que la llei prevegi els requisits mínims que hagin de tenir qualsevol modalitat.</p> <p>Consells de participació: diferenciar dels consells de participació d'òrgans col·legiats preveure mínims, com es deroguen? Com s'evita la proliferació?</p> <p>Com es creen?</p> <p>Distinir entre modalitats processals, puntuals, permanents.</p> <p>Importància de la comunicació</p>	Es troba a faltar en el mapa d'actors de la llei col·lectius que tenen més dificultats en participació, però no es té clar com.	Reservar una sessió per parlar de l'accessibilitat i la inclusió, representativitat	Plataforma com a element de conciliació, de millora de la diversitat, Drets digitals: millor parlar de drets digitals que no pas de plataforma digital, quin valor afegit aporta? Esmment a la normativa europea sobre drets digitals

V: Plenari

Grup III:

Plantejament general	Eixos i preguntes clau	Mapa d'actors	Disseny del procés	Altres
<p>Sinceritat en la reflexió sobre el model. Que quedi clar quin àmbit d'aplicació al títol.</p> <p>Cal una Llei?</p> <p>Risc. Deliberació- consulta. Separació participació deliberativa-directa està lluny de la realitat. Al món local, els mecanismes es complementen.</p>	<p>Que no generi l'efecte contrari al desitjat. Adequació.</p> <p>Fer una llei de mínims.</p> <p>Tenir en compte els Consells comarcals i el seu paper en la participació. Marc molt centrat en la Generalitat. Efecte desincentivador al món local. Com assegurem que no generi realitats perverses?</p>	<p>Mapa d'actors hi falten els professionals sectorials i polítics de partits. Necessitat d'un pacte social.</p>	<p>Sotmetre el diagnòstic, l'objecte i les propostes durant el procés participatiu. En un primer moment o durant el procés.</p>	
<p>No oblidat el món local, en especial, el de menys de 2000 habitants.</p> <p>Preveure recursos és necessari.</p> <p>Com millorar a través del disseny institucional. Organització de les institucions per fer-les més participatives.</p>	<p>Dubtes sobre la llei i si s'ha de contemplar la capacitat sancionadora. Convèncer, no imposar.</p> <p>S'ha d'anar en compte amb no esdevenir massa restrictiu a l'hora de determinar polítiques concretes en les quals ha de ser preceptiu fer participació.</p> <p>Contemplar la participació deliberativa en la implementació de polítiques públiques, no només en la presa de decisió.</p> <p>Dubtes sobre quan cal allunyar la participació de l'àmbit de presa de decisions, fora del municipi.</p>			
<p>Tensió entre diversitat i representativitat</p> <p>Que la regulació no suposi un empitjorament de la situació dels</p>	<p>Disseny de les polítiques públiques concretes.</p> <p>Assistencial. Concret. Traçabilitat.</p> <p>Definir què entenem per participació deliberativa.</p>			

